

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [MACIEJ SZPUNAR] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 27. novembrī¹

Lieta C-557/13

Hermann Lutz
pret

Elke Bäuerle , kura rīkojas kā ECZ Autohandel GmbH maksātnespējas administratore

(Bundesgerichtshof (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Regula (EK) Nr. 1346/2000 — 4. un 13. pants — Prasība par kaitējošu darbību — Noilguma, prasības celšanas vai apstrīdēšanas termiņš — Formas prasības — Piemērojamā likuma noteikšana — Maksājuma izdarīšana pēc maksātnespējas procedūras sākšanas datuma, pamatojoties uz apķīlāšanu, kas veikta pirms šī datuma

I – Ievads

1. Šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstošās tiesību normas ir ietvertas Regulā (EK) Nr. 1346/2000². Konkrētāk, *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa, Vācija) uzdotie jautājumi liek Tiesai vispirms izvērtēt jautājumu par to, vai šīs regulas 13. pants ir piemērojams gadījumā, kad maksājums, kas veikts saskaņā ar rīkojumu veikt maksājumu, kurš izdots attiecībā pret parādnieku (turpmāk tekstā – “apstrīdētais tiesību akts” vai “attiecīgais tiesību akts”), ir izdarīts pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas. Turpinājumā Tiesa tiek aicināta noteikt, vai tiesības, kas piemērojamas attiecībā uz apstrīdēto tiesību aktu (turpmāk tekstā – “*lex causae*”), šajā gadījumā Austrijas tiesības, regulē arī tiesiskās sekas laikā. Visbeidzot, šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu dod Tiesai iespēju precizēt, vai uz procesuālajām tiesību normām, kādas ir jāievēro, lai īstenotu tiesības atteikties no maksātnespējas administratora saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu, attiecas arī *lex causae*.

2. Pirms sākt interpretēt Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu, man šķiet lietderīgi izpētīt, kādā mērā minētās regulas 5. pants ir piemērojams tiesībām, par kurām celta prasība, saskaņā ar kuru šajā gadījumā tikusi veikta strīdīgās summas samaksas piespiedu izpilde.

1 — Oriģinālvaloda: franču.

2 — Padomes 2000. gada 29. maija Regula par maksātnespējas procedūrām (OV L 160, 1. lpp.).

II – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

3. Regulas Nr. 1346/2000 preambulas 11. apsvērumā ir paredzēts:

“Šai regulai jāatzīst, ka lielā mērā atšķirīgo materiālo tiesību dēļ ir nepraktiski ieviest maksātnespējas procedūru ar vienotu darbības jomu visā Kopienā. Valsts, kurā sāktas procedūras, tiesību aktu bezizņēmuma piemērošana tāpēc bieži radītu sarežģījumus. Tas, piemēram, attiecas uz Kopienā sastopamajiem atšķirīgajiem tiesību aktiem par nodrošinājumiem. Turklāt prioritātes tiesības, ko bauda daži kreditori maksātnespējas procedūrās, dažos gadījumos pilnīgi atšķiras. Šajā regulā tas būtu jāņem vērā divos dažādos veidos. No vienas puses, ir jāparedz īpaši noteikumi par piemērojamo likumu īpaši būtisku tiesību un tiesisko attiecību gadījumā (piemēram, lietu tiesības un darba līgumi). No otras puses, reizē ar galvenajām maksātnespējas procedūrām ar vispārēju darbības jomu būtu jāatļauj arī valstu procedūras, kas attiecas tikai uz tiem aktīviem, kuri atrodas procedūru sākšanas valstī.”

4. Šīs pašas regulas preambulas 24. apsvērumā ir noteikts:

“Maksātnespējas procedūru automatiska atzīšana, kurām parasti piemēro procedūras sākšanas valsts tiesību aktus, var būt pretrunā ar noteikumiem, saskaņā ar kuriem darījumus veic citās dalībvalstīs. Lai aizsargātu tiesisko palāvību un darījumu drošību dalībvalstīs, kas nav procedūras sākšanas valsts, jāparedz vairāki vispārējo noteikumu izņēmumi.”

5. Minētās regulas 4. panta 2. punkta f) un m) apakšpunktā ir noteikts:

“2. Procedūras sākšanas valsts tiesību akti paredz nosacījumus šādu procedūru sākšanai, to izpildei un izbeigšanai. Cita starpā tie nosaka:

[..]

f) maksātnespējas procedūru ietekmi uz procedūrām, ko uzsākuši individuāli kreditori, izņemot tiesvedībā esošas lietas;

[..]

m) noteikumus attiecībā uz tādu juridisku aktu spēkā neesamību, anulējumu vai neīstenojamību, kuri ir neizdevīgi visiem attiecīgajiem kreditoriem.”

6. Minētās regulas 5. pantā ir noteikts:

“1. Maksātnespējas procedūras sākšana neietekmē kreditoru vai trešo personu lietu tiesības attiecībā uz ķermeniskiem vai bezķermeniskiem, kustamiem vai nekustamiem aktīviem – gan neatvietojamiem aktīviem, gan atvietojamu aktīvu kopumiem, kas laiku pa laikam mainās, – kas pieder parādniekam un atrodas citas dalībvalsts teritorijā procedūras sākšanas laikā.

2. Šā panta 1. punktā minētās tiesības citas starpā nozīmē:

a) tiesības rīkoties ar aktīviem un tos pārdot un saņemt maksājumus no ieņēmumiem par šādiem aktīviem, jo īpaši ar aizturējuma tiesībām vai hipotēku;

b) ekskluzīvas tiesības par prasījuma izpildi, jo īpaši tiesības, ko garantē aizturējuma tiesības attiecībā uz prasījumu vai prasījuma nodošanu ar garantiju;

[..]

4. Šā panta 1. punkts pieļauj darbības attiecībā uz juridisku aktu spēkā neesamību, atzīšanu par spēkā neesošiem un nepiemērošanu, kā minēts 4. panta 2. punkta m) apakšpunktā.”

7. Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā ir noteikts:

“Šīs regulas 4. panta 2. punkta m) apakšpunktu nepiemēro, ja persona, kas guvusi labumu no akta, kas kaitē visiem kreditoriem, sniedz pierādījumu, ka:

— uz minēto juridisko aktu attiecas tādas dalībvalsts tiesību akts, kas nav procedūras sākšanas valsts,

[un]

— minētais tiesību akts nekādiem līdzekļiem neļauj apstrīdēt attiecīgo lietu.”

8. Saskaņā ar šīs regulas 20. panta 1. punktu:

“1. Kreditors, kurš pēc 3. panta 1. punktā minētās procedūras sākšanas ar jebkādiem līdzekļiem, cita starpā, piespiedu līdzekļiem, saņem pilnīgu vai daļēju prasības apmierinājumu no aktīviem, kas pieder parādniekam un kuri atrodas citas dalībvalsts teritorijā, saņemto nosūta atpakaļ likvidatoram saskaņā ar 5. un 7. pantu.”

B – Vācijas tiesības

9. *Insolvenzordnung* (Vācijas Likums par maksātnespēju, *BGBI.* 1994 I, 2866. lpp.; turpmāk tekstā – “*InsO*”) 88. pantā ir paredzēts:

“Ja maksātnespējīgas personas kreditors mēnesi pirms lūguma uzsākt maksātnespējas procedūru vai pēc tā piespiedu izpildes ir ieguvis nodrošinājumu attiecībā uz parādnieka aktīviem, kas ir daļa no viņa kopējā īpašuma, šis nodrošinājums kļūst nederīgs līdz ar maksātnespējas procedūras uzsākšanu.”

C – Austrijas tiesības

10. *Insolvenzordnung* (Austrijas Likums par maksātnespēju, *RGBl.* 1914, 337. lpp.; turpmāk tekstā – “*IO*”) 43. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“(1) Apstrīdēšanu var likumīgi veikt, vienīgi ceļot prasību tiesā [..].

(2) Apstrīdēšanas prasība, lai neiestātos noilgums, ir jāceļ viena gada laikā pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas. [..]”

III – Fakti

11. *ECZ GmbH* ir Vācijas sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Tetnangā [*Tett nang*] (Vācija). Šī sabiedrība nodarbojas ar krāpnieciskiem automašīnu tirdzniecības darījumiem piramīdu shēmas veidā. Lai darbotos Austrijas tirgū, šī mātessabiedrība izmantoja meitassabiedrību, Austrijas sabiedrību *ECZ Autohandel GmbH* (turpmāk tekstā – “parādniece”), kuras juridiskā adrese ir Brēgencā [*Bregenz*] (Austrija). Prasītājs pamatlietā *H. Lutz*, ar dzīvesvietu Austrijā, bija viens no parādnieces klientiem, no kuras viņš bija iegādājies automašīnu.

12. Tā kā sabiedrība parādniece neizpildīja līgumu, kas bija noslēgts, lai iegādātos minēto automašīnu, 2008. gada 17. martā *H. Lutz* lūdza *Bezirksgericht Bregenz* (Brēģencas iecirkņa tiesai, Austrija) izdot izpildāmu maksājuma rīkojumu pret parādnieci par summu EUR 9566, tai pieskaitot procentus.

13. 2008. gada 20. maijā *Bezirksgericht Bregenz* Austrijā atļāva piespiedu izpildi, saskaņā ar kuru tika apķīlāti trīs sabiedrības parādnieces konti. 2008. gada 23. maijā *Sparkasse de Feldkirch* (Austrija) saņēma paziņojumu par piespiedu izpildi (turpmāk tekstā – “sabiedrības parādnieces banka”).

14. 2008. gada 13. aprīlī pati sabiedrība parādniece prasīja uzsākt maksātnespējas procedūru. 2008. gada 4. augustā *Amtsgericht Ravensburg* (Rāvensburgas Pirmās instances tiesa, Vācija) uzsāka maksātnespējas procedūru pret sabiedrību parādnieci Vācijā. Atbildētāja pamatlietā, *E. Bäuerle*, dzīvojoša Vācijā, šajā tiesvedībā darbojas kā “maksātnespējas administratore”³.

15. 2009. gada 17. martā sabiedrības parādnieces banka, pamatojoties uz apķīlāšanu, samaksāja *H. Lutz* apstrīdēto summu EUR 11 778,48. Līdz tam ar 2009. gada 10. marta vēstuli tā brīža maksātnespējas administrators tomēr paziņoja, ka viņš necels nekādu pretpasību pret banku, taču saglabās tiesības apstrīdēt maksātnespēju.

16. 2009. gada 3. jūnija vēstulē, proti, apmēram divus mēnešus pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas, tā brīža maksātnespējas administrators paziņoja, ka viņš apstrīdēs maksātnespēju saistībā ar piespiedu izpildi, kas tikusi atļauta 2008. gada 20. maijā, kā arī 2009. gada 17. martā veikto naudas izmaksu. Tomēr prasība tika celta tikai 2009. gada 23. oktobrī, kad tika iesniegts prasības pieteikums. Savā prasībā *E. Bäuerle* prasīja Vācijas tiesām atmaksāt piespiedu kārtā izmaksāto summu.

17. *Landgericht Ravensburg* (Rāvensburgas apgabaltiesa, Vācija) šo prasību apmierināja. Pēc tam *H. Lutz* apelācijas sūdzība tika noraidīta. Ar kasācijas sūdzību viņš turpināja uzturēt savu prasījumu par prasības atcelšanu.

18. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tas, vai kasācijas sūdzība tiks apmierināta, ir atkarīgs no Regulas Nr. 1346/2000 13. panta interpretācijas, pieņemot, ka šī norma šajā lietā ir piemērojama. Šīs regulas 4. panta 2. punkta m) apakšpunktā ir precizēts, ka jautājumu par juridisko aktu spēkā neesamību, atzīšanu par spēkā neesošiem un nepiemērošanu, kas kaitē kreditoriem, regulē maksātnespējas procedūrai piemērojamās tiesību normas (turpmāk tekstā – “*lex fori concursus*”). Tomēr saskaņā ar šīs pašas regulas 13. pantu šī norma nav piemērojama, ja persona, kas guvusi labumu no akta, kas kaitē visiem kreditoriem, sniedz pierādījumu, ka uz minēto juridisko aktu attiecas tādas dalībvalsts tiesību akts, kas nav procedūras sākšanas valsts, un ka minētais tiesību akts nekādiem līdzekļiem šajā gadījumā neļauj apstrīdēt attiecīgo juridisko aktu.

19. Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka, piemērojot *lex fori concursus*, proti, šajā gadījumā Vācijas tiesību normas, attiecīgā darbība nav apstrīdama, jo apstrīdēt var vienīgi darbības, kas veiktas pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas⁴. Apķīlātā konta bilances izmaksa ir notikusi tikai septiņus mēnešus pēc procedūras sākšanas. Taču tiesības apķīlāt aktīvus bankas kontā radās vienīgi pēc pieteikuma uzsākt maksātnespējas procedūru iesniegšanas 2008. gada 13. aprīlī un tāpēc saskaņā ar *InsO* 88. pantu maksātnespējas procedūras uzsākšanas brīdī kļuva neefektīvas. Līdz ar to nepamatota kļuva arī vēlāk veiktā apķīlātā konta bilances izmaksa⁵. Turklāt, kaut arī Regulas Nr. 1346/2000 5. pantā ir paredzēts, ka maksātnespējas procedūras uzsākšana neietekmē kreditora lietu tiesības, šis pants saskaņā ar tā 4. punktu pieļauj rīcību attiecībā uz attiecīgās darbības spēkā esamību, atzīšanu par spēkā neesošu un nepiemērošanu.

3 — [Attiecas tikai uz tekstu franču valodā]

4 — *InsO* 129. panta 1. punkts.

5 — *InsO* 91. panta 1. punkts.

20. Tomēr no lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *H. Lutz*, pamatojoties uz Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu, apgalvo, ka strīdīgās summas izmaksa nekādā ziņā nav apstrīdama, ņemot vērā *lex causae*⁶, jo ir beidzies termiņš prasības celšanai. Kaut arī saskaņā ar attiecīgajām Austrijas tiesību normām izmaksa no apķīlātā konta 2009. gada 17. martā sākotnēji principā varēja tikt apstrīdēta⁷, apstrīdēšanas prasība nevarētu tikt apmierināta, jo IO 43. panta 2. punktā ir paredzēts viena gada noilguma termiņš, sākot no maksātnespējas procedūras uzsākšanas, lai celtu šādu apstrīdēšanas prasību, pamatojoties uz maksātnespēju.

21. Iesniedzējtiesa šajā ziņā norāda, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām termiņš apstrīdēšanas prasības celšanai ir trīs gadi un ka šis termiņš tika ievērots.

IV – Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

22. Šajos apstākļos ar 2013. gada 10. oktobra lēmumu, kas Tiesas kancelejā reģistrēts 2013. gada 29. oktobrī, *Bundesgerichtshof* [Federālā Augstākā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Regulas [Nr. 1346/2000] 13. pants ir piemērojams gadījumā, ja pirms maksātnespējas procedūras sākšanas apķīlātās summas izmaksa, ko maksātnespējas administrators ir apstrīdējis, notiek tikai pēc procedūras sākšanas?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša – vai iebildums saskaņā ar Regulas [Nr. 1346/2000] 13. pantu attiecas arī uz noilguma, apstrīdēšanas un prasības celšanas termiņiem, kuri ir paredzēti tās dalībvalsts tiesībās, kurā apstrīdētajai darbībai ir sekas (*lex causae*)?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša – vai arī formas prasības, kas ir jāievēro prasījuma izvirzīšanai Regulas [Nr. 1346/2000] 13. panta izpratnē, nosaka atbilstoši *lex causae* vai tomēr atbilstoši *lex fori concursus*?”

23. Rakstveida apsvērumus iesniedza pamatlietas puses, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste, Portugāles Republika, kā arī Eiropas Komisija.

24. Pamatlietas pušu, Vācijas Federatīvās Republikas, Spānijas Karalistes, kā arī Komisijas mutvārdu apsvērumi tika uzklauti 2014. gada 18. septembra tiesas sēdē.

6 — Saskaņā ar iesniedzējtiesas apgalvoto apķīlāšanas tiesības radās dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā tika uzsāta maksātnespējas procedūra. Tādējādi no apķīlātā konta izmaksātajai summai ir piemērojamas tās dalībvalsts tiesības, kurā izmaksai ir sekas, proti, Austrijas tiesības.

7 — No lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka saskaņā ar Austrijas tiesībām darbība, ar kuru maksātnespējas procedūras kreditors iegūst garantiju vai [prasījumu] apmierinājumu un kas izdarīta pēc iesnieguma par maksātnespēju vai prasības uzsākt maksātnespējas procedūru iesniegšanas, ir apstrīdama gadījumā, kad kreditors zināja par maksātnespējas stāvokli vai prasību uzsākt maksātnespējas procedūru vai tam par to vajadzēja zināt. Saskaņā ar iesniedzējtiesas norādīto strīdīgās summas samaksa nodrošināja *H. Lutz* [prasījumu] apmierinājumu brīdī, kad viņš zināja par prasību uzsākt maksātnespējas procedūru, pateicoties maksātnespējas administratora 2009. gada 10. marta vēstulei. Tiesas sēdē *H. Lutz* pārstāvis tomēr apgalvoja, ka Austrijas tiesībās, lai celtu apstrīdēšanas prasību, atskaites punkts ir maksātnespējas procedūras uzsākšana. No šī datuma, pirmkārt, tiesvedība kļūst publiska un līdz ar to kreditors var uzzināt par parādnieka maksātnespējas stāvokli, un, otrkārt, sākas viena gada termiņš prasības celšanai. Turpretim Vācijas tiesībās atskaites punkts ir prasības uzsākt maksātnespējas procedūru iesniegšanas brīdis un termiņš apstrīdēšanas prasības celšanai ir trīs gadi. Skat. arī šo secinājumu 81.–83. punktu.

V – Analīze

A – Par Regulas Nr. 1346/2000 5. panta piemērojamību

25. Šī lieta ietilpst sarežģītā juridiskā kontekstā un izvirza jautājumu par Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērojamību maksājumam, kas veikts pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas, pamatojoties uz apķīlāšanas tiesībām, kas radušās pirms šīs procedūras uzsākšanas. Lai atbildētu uz šo jautājumu un ņemot vērā faktu, ka apstrīdētā darbība šajā gadījumā ir apķīlāšanas tiesību radišana⁸, ir jānosaka, vai tiesības *in rem*, kas attiecas uz īpašumu, kurš maksātnespējas procedūras uzsākšanas brīdī atrodas citas dalībvalsts teritorijā, vairs nevar tikt izmantotas, līdzko ir uzsākta šī procedūra saskaņā ar *lex fori concursus*.

26. Vispirms atgādināšu, ka tikai iesniedzējtiesa ir kompetenta konstatēt un novērtēt faktus strīdam, kuru tā izskata, kā arī interpretēt un piemērot valsts tiesības⁹.

27. Šādos apstākļos, kaut arī iesniedzējtiesa lūdz Tiesu interpretēt Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu, man šķiet nepieciešams vispirms izvērtēt, vai apķīlāšanas tiesības ir lietu tiesības un līdz ar to – vai minētās regulas 5. panta nosacījumi šajā gadījumā ir izpildīti. Faktiski *H. Lutz* aktīvu kopējā summa nodrošinātā parāda vērtībā nav jāatmaksā tikai tad, ja apķīlāšanas tiesības ir lietu tiesības, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai¹⁰. Līdz ar to tiesību kvalificēšana par lietu tiesībām ir priekšnosacījums Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērošanai šajā gadījumā.

28. No minētā izriet, ka es izvērtēšu, pirmkārt, tiesību apķīlāt sabiedrības parādnieces bankas aktīvus kvalificēšanu par lietu tiesībām pirms noskaidrošanas, otrkārt, kāds ir apjoms lietu tiesību aizsardzībai, kas piešķirta ar minētās regulas 5. panta 4. punktu.

1) Par tiesību apķīlāt sabiedrības parādnieces bankas aktīvus kvalificēšanu, ņemot vērā Regulas Nr. 1346/2000 5. pantu

29. Saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 1. punktu maksātnespējas procedūrai un tās sekām piemērojamie tiesību akti ir tās dalībvalsts tiesību akti, kuras teritorijā šāda procedūra ir sāktā (*lex fori concursus*). Kā tas ir noteikts šīs regulas preambulas 23. apsvērumā, šajos tiesību aktos paredz nosacījumus maksātnespējas procedūras sākšanai, izpildei un beigšanai¹¹.

30. Tomēr, lai aizsargātu tiesisko palāvību un darījumu tiesisko drošību citās dalībvalstīs, nevis tajā, kurā ir uzsākta maksātnespējas procedūra, Regulas Nr. 1346/2000 5.–15. pantā ir paredzēts noteikts skaits izņēmumu minētajai normai par piemērojamajiem tiesību aktiem attiecībā uz tiesībām un tiesiskajām attiecībām, kas atbilstoši šīs regulas preambulas 11. apsvērumam tiek uzskatītas par īpaši būtiskām¹². Tādējādi attiecībā uz lietu tiesībām šīs regulas 5. panta 1. punktā ir noteikts, ka maksātnespējas procedūras sākšana neietekmē kreditoru vai trešo personu lietu tiesības attiecībā uz lietām, kas pieder parādniekam un atrodas citas dalībvalsts teritorijā procedūras sākšanas laikā¹³.

8 — Šajā gadījumā strīdīgās summas piespiedu izmaksa izriet no apķīlāšanas tiesību rašanās. Līdz ar to par kaitējošu rīcību ir uzskatāmas šīs tiesības.

9 — Spriedums *Econord* (C-182/11 un C-183/11, EU:C:2012:758, 21. punkts).

10 — Skat. Regulas Nr. 1346/2000 preambulas 25. apsvērumu un 20. pantu, kā arī šo secinājumu 19. zemsvītras piezīmi.

11 — Spriedums *ERSTE Bank Hungary* (C-527/10, EU:C:2012:417, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

12 — Turpat, 39. punkts. Skat. arī Regulas Nr. 1346/2000 preambulas 24. apsvērumu.

13 — Norādišu, ka Regulas Nr. 1346/2000 5. pantā tiek pieņemts, ka runa ir par tādu aktīvu atrašanās vietu dalībvalstī, kura nav valsts, kurā tiek uzsākta maksātnespējas procedūra, kas nav krāpnieciska. Šajā ziņā skat. ziņojumu par Konvenciju par maksātnespējas procedūrām (turpmāk tekstā – “*Virgós/Schmit* ziņojums”), 105. punkts, un Ingelmann, T., “Article 5”, *European Insolvency Regulation*, K. Pannen (izd.), De Gruyter Recht, Berlīne, 2007, 252. lpp. Šajā ziņā ir jānorāda, ka, pat ja *Virgós/Schmit* ziņojums attiecas vienīgi uz Konvenciju par maksātnespējas procedūrām, tas sniedz noderīgu informāciju Regulas Nr. 1346/2000 interpretēšanai. Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta F. Dž. Džeikoba [F. G. Jacobs] secinājumus lietā *Eurofood IFSC* (C-341/04, EU:C:2005:579, 2. punkts).

31. Saskaņā ar Tiesas judikatūru šīs tiesību normas piemērošanas joma ir izskaidrota Regulas Nr. 1346/2000 preambulas 11.–25. apsvērumā, atbilstoši kuru tekstam attiecībā uz lietu tiesībām ir jāparedz īpašas saikne, kas “neparedz procedūras sākšanas valsts tiesību aktu piemērošanu” lietu tiesību gadījumā, jo tās ir visai būtiskas kredīta piešķiršanai. Tādējādi saskaņā ar preambulas 25. apsvēruma tekstu šādu lietu tiesību pamats, likumīgums un apjoms parasti ir jānosaka saskaņā ar to tiesisko regulējumu, kas ir piemērojams vietā, kurā atrodas lieta, uz kuru attiecas minētā [lietu] tiesība (*lex rei sitae*), un to neskar maksātnespējas procedūras sākšana¹⁴. Līdz ar to minētās regulas 5. panta 1. punkts ir jāuztver kā tiesību norma, kas, atkāpjoties no [maksātnespējas procedūras] uzsākšanas valsts tiesiskā regulējuma, attiecībā uz kreditora vai trešās personas lietu tiesībām pār noteiktām lietām, kas pieder parādniekam, ļauj piemērot tās dalībvalsts tiesisko regulējumu, kuras teritorijā atrodas attiecīgā lieta (*lex rei sitae*)¹⁵. Šajā pantā ir paredzēta aizsardzība vienīgi attiecībā uz tādām lietu tiesībām, kas attiecas uz to parādnieka īpašumu, kurš maksātnespējas procedūras uzsākšanas brīdī atrodas dalībvalstī, kas nav procedūras uzsākšanas dalībvalsts¹⁶. Faktiski Regulas Nr. 1346/2000 5. pants ir nevis kolīziju norma, bet gan “negatīva” materiālo tiesību norma¹⁷, kuras mērķis ir nodrošināt lietu tiesību, kas iegūtas pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas, aizsardzību¹⁸.

32. Līdz ar to prejudiciālais jautājums ir šāds: vai tiesības apķīlāt bankas aktīvus šajā gadījumā var tikt kvalificētas kā *H. Lutz* lietu tiesības?

33. Runājot par apķīlāšanas tiesību kvalifikāciju, uzreiz norādišu, ka Regulā Nr. 1346/2000 ir atsauce uz valsts tiesībām, ievērojot šīs regulas 5. panta 2. un 3. punktu.

34. Pirmkārt, tiesību kvalifikācija par lietu tiesībām ietilpst valsts tiesību jomā, kurā saskaņā ar kolīziju normām, kas tiek piemērotas pirms maksātnespējas procedūras, tiek regulētas lietu tiesības (*lex rei sitae*)¹⁹. Līdz ar to šo lietu tiesību rašanos, spēkā esamību un apjomu regulē tās dalībvalsts likums, kurā atrodas īpašums, kas ir lietu tiesību objekts²⁰.

14 — Spriedums *ERSTE Bank Hungary* (EU:C:2012:417, 41. punkts).

15 — Turpat, 42. punkts.

16 — Lai varētu tikt piemērots Regulas Nr. 1346/2000 5. pants, šīs normas teleoloģiskā interpretācija prasa, lai visas darbības, kas nepieciešamas, lai radītu lietu tiesības, būtu istenotas pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas. Skat. *Virgós/Schmit* ziņojumu, 95. punkts; Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *Comentario al Reglamento europeo de insolvencia*, Thomson-Civitas, Madrid, 2003, 96. un 101. lpp., kā arī Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *The EC Regulation on Insolvency Procedures: A Commentary and Annotated Guide*, Oxford University Press, 2. izdevums, 2009, 287. lpp.

17 — Attiecībā uz šīs normas materiālo raksturu skat. *Virgós/Schmit* ziņojumu, 99. punkts; Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *op. cit.*, 105. lpp.; Ingelmann, T., “Article 5”, *op. cit.*, 250. lpp.; Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *op. cit.*, 286. lpp.; Hess, B., Oberhammer, P. un Pfeiffer, T., *European Insolvency Law. The Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report on the Application of the Regulation No 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings*, C. H. Beck-Hart-Nomos, Minhene/Oksforda, 2014 (turpmāk tekstā – “Heidelbergas-Luksemburgas-Vīnes ziņojums”, 178. lpp., un Klyta, W., *Uznanie zagranicznych postępowań upadłościowych*, Oficyna Wolters Kluwer business, Varšava, 2008, 149. lpp.

18 — Spriedumā lietā *German Graphics Graphische Maschinen*, runājot par Regulas Nr. 1346/2000 7. pantu, proti, normu, kas ir analogiska šīs regulas 5. pantam, Tiesa faktiski uzskatīja, ka “citiem vārdiem, šī norma tāpat ir materiāls noteikums, kas ir vērsts uz to, lai aizsargātu pārdevēju saistībā ar aktīviem, kuri atrodas ārpus maksātnespējas procesa sākšanas dalībvalstīs”. (C-292/08, EU:C:2009:544, 35. punkts). Saskaņā ar Heidelbergas-Luksemburgas-Vīnes ziņojumu, 181. lpp., lielākajā daļā doktrīnu 17 dalībvalstīs 5. pants tiek uzskatīts par materiālu normu.

19 — Ingelmann, T., “Article 5”, *op. cit.*, 253. lpp.

20 — *Virgós/Schmit* ziņojums, 95. un 100. punkts. Regulas Nr. 1346/2000 5. pantā ir noteikts, ka maksātnespējas procedūra neietekmē lietu tiesības uz lietām, kas atrodas citās dalībvalstīs, nevis ka procedūra neietekmē ar šīm tiesībām aizsargātās lietas (vai kredītus), kas atrodas kādā citā dalībvalstī. Tā kā tiesvedība pamatlietā ir universāla tiesvedība, tā ietver visu parādnieka īpašumu. Tas ir svarīgi, ja nodrošinājuma vērtība ir lielāka par prasījuma vērtību, kas ir garantēts ar lietu tiesībām. Tādējādi, neuzsākot sekundāro procedūru, kreditoram ir pienākums atmaksāt maksātnespējas administratoram pamata tiesvedībā pārpalikumu no pārdotās lietas (skat. Regulas Nr. 1346/2000 preambulas 25. apsvērumu un 20. pantu). Turpretim, ja prasījumu nosedz garantijas vērtība, tad kreditoram, kurš apmierina savus prasījumus, kas garantēti ar lietu tiesībām, nekas nav jāatmaksā citiem kreditoriem. Šajā ziņā skat. *Virgós/Schmit* ziņojumu, 99. un 173. punkts; Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *op. cit.*, 106. un 236. lpp. Šajā ziņā skat. arī Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *op. cit.*, 286. lpp., un Porzycki, M., “Zabezpieczenia rzeczowe w transgranicznym postępowaniu upadłościowym w Unii Europejskiej”, *Czasopismo kwartalne całego prawa handlowego, upadłościowego oraz rynku kapitałowego*, NR. 3 (5) 2008, 405. lpp.

35. Otrkārt, tiklīdz ir noteikts izvērtējamo tiesību faktiskais raksturs, ņemot vērā *lex rei sitae*, ir jāpārbauda, vai šīs tiesības atbilst Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 2. un 3. punkta piemērošanas kritērijiem. Tādējādi šie autonomie kvalifikācijas kritēriji²¹ ierobežo subjektīvo tiesību kvalifikāciju valsts tiesībās par lietu tiesībām šīs regulas 5. panta piemērošanas nolūkā²².

36. Runājot par pamatlietu, no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem, kuros ietvertā informācija tika apstiprināta tiesas sēdē, izriet, pirmkārt, ka saskaņā ar Austrijas tiesībām tiesības uz nodrošinājuma piespiedi izpildi ir lietu tiesības, kas ir balstītas uz paziņojumu parādniekiem par maksājuma rīkojumu²³.

37. Šajā ziņā lēmumā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir norādīts, ka Austrijas tiesa 2008. gada 20. maijā atļāva piespiedi izpildi, saskaņā ar kuru tika apķīlāti trīs sabiedrības parādnieces bankas konti Austrijas bankā. Izpildes procedūra tika paredzēta šajā pašā bankā 2008. gada 23. maijā. Tādējādi saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatējumiem atbilstoši Austrijas tiesībām²⁴ preferenciālas tiesības, kas iegūtas ar atļauju veikt apķīlāšanu, neietekmē maksātnespējas procedūras uzsākšana, jo tās ir radušās vairāk nekā 60 dienas pirms šīs procedūras uzsākšanas. Šī tiesa uzskata, ka *H. Lutz* atzītās preferenciālas tiesības atļāva viņam saņemt tikai summu, kāda tika apķīlāta bankas aktīvos²⁵.

38. Otrkārt, kā tas izriet no Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 2. punkta, lietu tiesības ietver cita starpā "ekskluzīvas tiesības par prasījuma izpildi, jo īpaši tiesības, ko garantē aizturējuma tiesības attiecībā uz prasījumu vai prasījuma nodošanu ar garantiju"²⁶, kas ietver bankas aktīvu apķīlāšanu saskaņā ar Austrijas tiesībām. Tādējādi *H. Lutz* aizsardzību principā nodrošina viņa tiesības veikt piespiedi izpildi attiecībā uz sabiedrības parādnieces, ņemot vērā, ka pret pēdējo minēto nav uzsākts maksātnespējas process Vācijā, bankas kontiem, lai nosegtu prasījumus. Šajā gadījumā, kaut arī attiecīgā izmaksa sākotnēji bija apstrīdama, piemērojot Austrijas tiesības par maksātnespēju²⁷, iesniedzējtiesa uzskata²⁸, ka šis konstatējums negroza apķīlāšanas tiesību kvalifikāciju par lietu tiesībām, ņemot vērā Regulas Nr. 1346/2000 5. pantu.

39. Turpinājumā, ciktāl runa ir par parādnieka lietas atrašanās vietu maksātnespējas procedūras uzsākšanas brīdī, tad atkal no lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka 2008. gada 4. augustā sabiedrības parādnieces īpašums, uz kuru attiecās apķīlāšanas tiesības, proti, strīdīgā summa bijas minētās sabiedrības bankas kontos Austrijā²⁹.

21 — Šajā ziņā skat. Veder, P. M., *Cross-border insolvency proceedings and security rights: a comparison of Dutch and German law, the EC Insolvency Regulation and the UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency*, Deventer, 2004, 334.–336. lpp.: "An independent interpretation of rights in rem is facilitated by the references that the second paragraph contains of the types of rights Art. 5 IR refers to". Skat. arī *Klyta, W., op. cit.*, 150. lpp.

22 — Virgós, M. un Garcimartín, F., *op. cit.*, 96. lpp.: "Its function [of article 5] is to operate as a limit to the characterization of a right as a right in rem for the purposes of Article 5. Only those rights conferred by national laws that conform to its typological characterization are protected by Article 5.1 of Regulation".

23 — Saskaņā ar doktrīnu lietu tiesības Regulas Nr. 1346/2000 5. panta izpratnē ir ne tikai tās tiesības, kas izriet no tiesību akta, bet arī tiesības, kas rodas un tiek īstenotas uz likuma pamata (*ipso iure*), Porzycki, M., *op. cit.*, 405. lpp.

24 — Austrijas Likuma par maksātnespējas procedūrām 11. panta 1. punkts un 12. panta 1. punkta pirmais teikums šī likuma redakcijā, kāda bija piemērojama pamatlīetas faktu rašanās brīdī (*öBGBI. I* 2007/73).

25 — Turpat, 48. panta 1. punkts. Iesniedzējtiesa arī precizē, ka tāpēc, ka *H. Lutz* tika izmaksāta summa, apķīlājuma tiesības, piemērojot Austrijas Civilkodeksa ("Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch") 469. pantu pēc analogijas, zaudēja spēku un līdz ar to vairs nav apstrīdamas. Šajā ziņā skat. 7. zemsvītras piezīmi.

26 — Lai atvieglotu tā piemērošanu, Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 2. punktā ir ietverts to tiesību saraksts, kuras saskaņā ar valsts tiesībām principā tiek uzskatītas par lietu tiesībām. Līdz ar to šis saraksts nav izsmelošs. Šajā ziņā skat. Virgós/*Schmit* ziņojumu, 103. punkts, kā arī Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *op. cit.*, 287. lpp.

27 — Šajā jautājumā skat. šo secinājumu 7. zemsvītras piezīmi.

28 — Skat. arī šo secinājumu 20. punktu.

29 — Te es uzskatu par lietderīgu atgādināt, ka lietu tiesību jomā runa ir par tādu īpašuma atrašanās vietu, kur atrodas īpašums, uz kuru attiecas šīs tiesības. Turklāt Regulas Nr. 1346/2000 5. pants ir piemērojams lietu tiesībām saistībā ar prasījumiem. Šajā ziņā skat. Virgós, M. un Garcimartín, F., *The European Insolvency Regulation: Law and Practice*, Kluwer Law International, Hāga, 2004, 103. lpp.

40. Līdz ar to es uzskatu, ka šajā gadījumā ir izpildīti Regulas Nr. 1346/2000 5. panta nosacījumi; tas katrā ziņā ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, kura vienīgā ir kompetenta novērtēt strīda, kuru tā izskata, faktus.

2) Lietu tiesību aizsardzības apjoms saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 4. punktu – kaitējošas darbības

41. Te es atgādināšu, ka, tā kā trešo personu lietu tiesību aizsardzība un līdz ar to imunitāte ir relatīva, minēto tiesību izslēgšana no *lex fori concursus* jomas nav absolūta.

42. Pirmkārt, Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 1. punkts neliedz maksātnespējas administratoram prasīt uzsākt sekundāru procedūru dalībvalstī, kur atrodas īpašums, ja parādnieks šajā valstī veic uzņēmējdarbību³⁰. Šādai sekundārai procedūrai ir tāda pati ietekme uz lietu tiesībām kā pamatprocedūrai³¹.

43. Otrkārt, Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 4. punktā ir paredzēts izņēmums no izņēmuma, paredzot, ka 1. punkts neliedz celt prasības par juridisku aktu spēkā neesamību, atcelšanu vai neīstenojamību, kādas ir paredzētas šīs regulas 4. panta 2. punkta m) apakšpunktā. Tādējādi *lex fori concursus* ir piemērojams gadījumā, kad lietu tiesību rašanās vai īstenošana ir pretrunā maksātnespējas procedūras interesēm un kad darbības var tikt kvalificētas kā kaitējošas darbības visu kreditoru interesēm. Tāpēc šis pants attiecas, kā tas ir šajā lietā, uz apstrīdēšanas darbībām, balstītām uz noteikumiem par maksātnespējas procedūrām, nevis uz vispārējām tiesību normām (parastas prasības civiltiesību un komerciesību jomā). Attiecībā uz pēdējām ir piemērojamas vispārējās kolīziju normas. Tomēr šīs vispārējās prasības ir pieņemamas vienīgi tiktāl, ciktāl to ļauj *lex fori concursus*³².

44. Pamatnoteikums ir tāds, ka dalībvalsts, kurā tiek uzsākta maksātnespējas procedūra, likums saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 4. pantu regulē darbību, kas var kaitēt visu kreditoru interesēm, spēkā neesamību, atcelšanu vai neīstenojamību. Šajā gadījumā *E. Bäuerle* celto prasību līdz ar to regulē Vācijas tiesības. Šis piemērojamais likums regulē nosacījumus, saskaņā ar kādiem var sodīt par darbībām, kas kaitē visiem kreditoriem (ar spēka zaudēšanu vai atcelšanu), šo sodu piemērošanas veidu (tie var būt piemērojami automātiski vai saskaņā ar maksātnespējas administratora celtu prasību, kurai var būt un var nebūt atpakaļejošs spēks) un to juridiskās sekas (piemēram, trešās puses statusu attiecībā uz apstrīdēšanas prasību)³³.

45. Šajā ziņā saskaņā ar Vācijas tiesībām *InsO* 88. pantā ir paredzēts, ka gadījumā, kad maksātnespējīgās personas kreditors mēnesi pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas vai pēc tās piespiedu izpildes ir ieguvis nodrošinājumu attiecībā uz parādnieka īpašumu, kas ir daļa no kopējā īpašuma, maksātnespējas procedūras uzsākšana padara šo nodrošinājumu par spēkā neesošu. Tāpēc ir jānorāda, ka minētais pants līdz ar to attiecas uz nodrošinājuma attiecībā uz parādnieka īpašumu automātisku (*ipso jure*) spēkā neesamību, maksātnespējas administratoram neceļot nekādu prasību. Tas liek uzdot jautājumu, kam ir izšķiroša nozīme strīda pamatlietā atrisināšanā un kas tika izskatīts tiesas sēdē, atbildot uz jautājumu, uz kuru bija jāsniedz atbilde mutiski: vai šī Vācijas tiesību norma, kā apgalvo iesniedzējtiesa, ietilpst Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 4. punkta piemērošanas jomā? Citiem vārdiem, vai lietu tiesību attiecībā uz parādnieka īpašumu automātiska atzīšana par spēkā neesošām ietilpst šīs regulas 5. panta 4. punkta piemērošanas jomā, šajā normā esot paredzētai *lex fori concursus* piemērošanai prasībām par spēkā neesamību, atcelšanu vai neīstenojamību, kas ir paredzētas 4. panta 2. punkta m) apakšpunktā?

30 — Tiesā iesniegtajos lietas materiālos nav nekādas informācijas par sekundārās procedūras uzsākšanu Austrijā.

31 — Šajā ziņā skat. Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *op. cit.*, 287. lpp. Tāpat skat. Regulas Nr. 1346/2000 27. pantu.

32 — Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *op. cit.*, 135. lpp., un Virgós, M. un Garcimartín, F., *op. cit.*, 135. lpp.

33 — *Virgós/Schmit* ziņojums, 135. punkts; Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *op. cit.*, 135. lpp.; Pannen, K. un Riedemann, S., "Article 4", *op. cit.*, 228. lpp., un Klyta, W., *op. cit.*, 175. lpp.

46. Manuprāt, tas tā ir.

47. Vispirms, kā izriet no analīzes, kas veikta šo secinājumu 25.–40. punktā, un no Vācijas valdības un Komisijas apsvērumiem, kas sniegti tiesas sēdē, *InsO* 88. panta mērķis, proti, piespiedu izpildes ceļā iegūt nodrošinājumu uz parādnieka īpašumu, kas ir daļa no kopējā maksātnespējas īpašuma, ietilpst Regulas Nr. 1346/2000 5. panta piemērošanas jomā.

48. Turklāt *Virgós/Schmit* ziņojuma 91. un 106. punktā, šķiet, pieļauta plaša interpretācija Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 4. punktā ietvertajam darbību jēdzienam. Tādējādi “darbība, kas kaitē visiem kreditoriem, var ietvert lietu tiesību radišanu noteiktam kreditoram vai trešajai personai. Šādā gadījumā ir piemērojamas vispārējās [Regulas Nr. 1346/2000] normas par prasībām par juridisko aktu spēkā neesamību, atcelšanu vai neīstenojamību (4. panta 2. punkta m) apakšpunkts un 13. pants)”³⁴. Šajā ziņā Vācijas valdība tiesas sēdē apgalvoja, ka atšķirīga attieksme starp normām, kas paredz automātisku spēkā neesamību (*ipso jure*), un normām, kas prasa celt prasību tiesā, neatbilst ne Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 4. punkta mērķim, ne garam.

49. Visbeidzot, kā to pamatoti apgalvo Vācijas valdība un Komisija, fakts, ka valodu redakcijās ir atšķirības attiecībā uz atsauci uz “darbībām” par spēkā neesamību, neļauj secināt, ka Regulas Nr. 1346/2000 5. panta 4. punkts būtu ierobežots vienīgi ar prasību celšanu tiesā. Šis pants ir jālasa kopā ar minētās regulas 4. panta 2. punkta m) apakšpunktu, kurā ir atsauce uz “noteikumiem attiecībā uz [...] juridisko aktu spēkā neesamību, atzīšanu par spēkā neesošiem un nepiemērošanu”³⁵, nevis tikai uz “darbīb[ām] attiecībā uz juridisku aktu spēkā neesamību, atzīšanu par spēkā neesošiem un nepiemērošanu”. Tāpēc valsts tiesības ir tās, kuras nosaka, vai [darbību] spēkā neesamība, atzīšana par spēkā neesoš[ām] vai nepiemērošana izriet no prasības celšanas tiesā, no likuma³⁶ vai no tiesību akta. Tomēr neatkarīgi no tā, vai valsts tiesību norma prasa celt prasību par spēkā neesamību kā pirmo soli vai arī ar lēmumu uzsākt maksātnespējas procedūru automātiski tiek atcelts akts³⁷, ciktāl tas ir nepieciešams³⁸, valsts, kurā tiek uzsākta procedūra, likums (šajā gadījumā – Vācijas likums) aizstāj likumu, kas parasti ir piemērojams kaitējošai darbībai (šajā lietā – Austrijas likumu)³⁹.

50. Tāpēc saskaņā ar iesniedzējtiesas pausto bankas kontu Austrijā apķīlāšana saskaņā ar *InsO* 88. pantu bija zaudējusi spēku jau tāpēc vien, ka šī apķīlāšana tika veikta pēc tam, kad tika celta prasība uzsākt maksātnespējas procedūru Vācijā. Līdz ar to tiesības apķīlāt bankas aktīvus, kas bija radušās pirms procedūras uzsākšanas, principā bija zaudējušas spēku pēc šīs procedūras uzsākšanas saskaņā ar *lex fori concursus*⁴⁰.

51. Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 2. punkta m) apakšpunkts ir jālasa kopā ar tās 13. pantu. Tādējādi *lex fori concursus* piemērošana varētu tikt izslēgta saskaņā ar *lex causae*. Tieši tas ir arī pirmā prejudiciālā jautājuma priekšmets, ko es tālāk apskatīšu.

34 — Kaut arī šis ziņojums attiecas uz juridiskiem aktiem, es neredzu nekādu iemeslu izslēgt no Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 2. punkta m) apakšpunkta un 13. panta piemērošanas jomas tiesiskās sekas, kādas rodas automātiski (*ipso jure*) vai kurām ir procesuāls raksturs.

35 — Skat. spriedumu *Seagon* (C-339/07, EU:C:2009:83, 28. punkts) par tiesu starptautisko jurisdikciju apstrīdēšanas prasību, kas balstītas uz maksātnespēju, jomā.

36 — Dammann, R., “Article 13”, *op. cit.*, 291. lpp.: “Some legal systems automatically void any secured rights that have been granted within a specific period prior to the opening of insolvency proceedings. Whether such legal provisions are avoidance actions within the meaning of Art 4 (2) sentence 2 (m) of the European Insolvency Regulation is debatable”.

37 — *Virgós/Schmit* ziņojums, 91. punkts.

38 — Runa ir, piemēram, par gadījumu, kad maksātnespējas administrators, kurš veic darbu maksātnespējas gadījumā, ir cēlis apstrīdošu prasību, kā tas ir šajā lietā. Šajā ziņā atgādināšu, ka Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 2. punkta m) apakšpunkts attiecas uz prasībām vai noteikumiem par darbību, kuru pamatā ir *lex fori concursus*, atzīšanu par spēkā neesošām. Turpretim vispārējās tiesību normas ir piemērojamas tikai tiktāl, ciktāl to ļauj *lex fori concursus*. Šajā ziņā skat. *Virgós Soriano*, M. un *Garcimartín Alférez*, F. J., *op. cit.*, 135. lpp.; *Virgós*, M. un *Garcimartín*, F., *op. cit.*, 135. lpp. Šajā jautājumā skat. šo secinājumu 43. punktu.

39 — *Virgós/Schmit* ziņojums, 91. punkts.

40 — Pēc analogijas skat. spriedumu *LB1* (C-85/12, EU:C:2013:697), kas attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 4. aprīļa Direktīvas 2001/24/EK par kredītiestāžu reorganizāciju un likvidāciju (OV L 125, 1. lpp.) normām un kurā Tiesai tika lūgts interpretēt normas, kuras būtībā bija identiskas normām, kādas tiek apskatītas šajā lietā.

B – Par Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērojamību darbībai, kas veikta pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas

52. No lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kā arī šo secinājumu 45. un 49. punkta izriet, ka tiesības apķīlāt bankas kontus, kuri atrodas Austrijas teritorijā, radās pēc prasības uzsākt maksātnespējas procedūru un līdz ar to saskaņā ar *InsO* 88. pantu bija zaudējušas spēku maksātnespējas procedūras uzsākšanas brīdī.

53. Tomēr Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā ir paredzēts izņēmums *lex fori concursus* piemērošanai, saskaņā ar kuru attiecīgo darbību nevar pamatoti apstrīdēt, ja persona, kurai bijusi labvēlīga darbība, kas kaitējusi visiem kreditoriem, pierāda, ka “uz attiecīgo darbību attiecas citas dalībvalsts, kas nav dalībvalsts, kurā tikusi uzsākta maksātnespējas procedūra, likums un ka šis likums attiecīgajā gadījumā nekādā ziņā neļauj apstrīdēt šo aktu”.

54. Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1346/2000 13. pants ir piemērojams gadījumā, kad lietu tiesības ir radušās pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas, kaut arī summas, kas šajā sakarā tika apķīlātas, izmaksa ir notikusi pēc šīs procedūras uzsākšanas.

55. Lai atbildētu uz šo jautājumu, man ir jāizvērtē, pirmkārt, Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērošanas joma pirms izvērtēšanas, otrkārt, vai apķīlāšanas tiesību rašanās var tikt uzskatīta par noteicošo brīdi minētā panta piemērošanas nolūkā.

1) Par Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērošanas jomu

56. Es vispirms vēlētos precizēt, ka piekritu analīzei, kādu būtībā izdarījuši *H. Lutz* un Vācijas valdība, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā nav ietverta nekāda norāde par to, ka būtu jānošķir kaitējoši akti atkarībā no tā, vai tie ir notikuši pirms vai pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas.

57. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu Savienības tiesību normas piemērojamību, ir vienlaicīgi jāņem vērā tās teksts, konteksts un mērķi⁴¹. Arī Savienības tiesību normas izcelsme var sniegt lietderīgu informāciju tās interpretācijai⁴².

58. Runājot par Regulas Nr. 1346/2000 13. panta formulējumu, frāžu “persona, kas guvusi labumu no akta, kas kaitē visiem kreditoriem, sniedz pierādījumu”, “attiecīgo” un “nekādiem līdzekļiem” izmantošana apstiprina izņēmuma attiecībā uz vispārējo normu, kas izklāstīta Regulas Nr. 1346/2000 4. pantā, ierobežojošo raksturu. Saskaņā ar *Virgós/Schmit* ziņojumu pirmā frāze nozīmē, ka šī norma ir būtisks izņēmums *lex fori concursus* piemērošanai pēc attiecīgās personas, kurai ir pierādīšanas pienākums, lūguma⁴³. Turklāt tiesas sēdē Komisija pamatoti, nevis bez iemesla atsaucās uz frāzēm “attiecīgo” un “nekādiem līdzekļiem”, kas bija norādītas šajā ziņojumā. Runājot par pirmo frāzi, tā ir jāsaprot tādējādi, ka darbībai nevajadzētu būt apstrīdamai attiecīgajā konkrētajā gadījumā, proti, ņemot vērā visus konkrētās lietas apstākļus. Nepietiek konstatēt, vai pastāv abstrakts risks. Visbeidzot, frāze “nekādiem līdzekļiem” nozīmē, ka darbība nevar tikt atzīta par spēkā neesošu, ne piemērojot noteikumus par maksātnespējas procedūru, ne arī piemērojot vispārējās tiesību normas⁴⁴.

41 — Skat. spriedumus *Cilfit* u.c. (283/81, EU:C:1982:335, 20. punkts) un *Kronos Titan* un *Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service* (C-43/13 un C-44/13, EU:C:2014:216, 25. punkts).

42 — Skat. spriedumu *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50. punkts).

43 — Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *op. cit.*, 297. lpp.: “This will involve not only providing the relevant foreign law but also the relevant facts”.

44 — *Virgós/Schmit* ziņojums, 138. punkts. Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *op. cit.*, 137. lpp., un Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *op. cit.*, 296. lpp.

59. Attiecībā uz interpretējamās tiesību normas sistēmu un mērķi atgādināšu, ka kolīziju normu sistēma, kas izriet no Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 2. punkta m) apakšpunkta un 13. panta kopīgas piemērošanas, ir vispārpiemērojama šīs regulas sistēmas izpratnē. Šī kolīziju normu sistēma ir piemērojama pat lietu tiesībām, kas aizsargātas ar 5. pantu. Tādējādi Regulas Nr. 1346/2000 4. panta 2. punkta m) apakšpunkts attiecas uz normām vai darbībām saistībā ar atzīšanu par spēkā neesamību, kas izriet no *lex fori concursus*, un šīs regulas 13. pants ir izņēmums šī likuma piemērošanai⁴⁵. Šis pēdējais pants ir kā “veto” norma, kas nepieļauj kaitējošas darbības atzīšanu par spēkā neesošu saskaņā ar dalībvalsts, kurā uzsākta maksātnespējas procedūra, likumu. Līdz ar to minētā panta vienīgais mērķis ir saglabāt kreditora vai trešās personas tiesisko palāvību attiecībā uz darbības spēkā esamību saskaņā ar *lex causae* (gan attiecībā uz vispārējām tiesību normām, gan arī normām, kas attiecas uz maksātnespējas procedūru), konfliktējot ar *lex fori concursus*⁴⁶.

60. Visbeidzot, šos apsvērumus apstiprina attiecīgās normas izcelsme. Kā liecina *Virgós/Schmit* ziņojums, Regulas Nr. 1346/2000 13. pants attiecas uz “juridiskiem aktiem, kas kaitē kreditoram”, proti, [kaitējošām darbībām], kuras rodas vai tiek īstenotas pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas un pret ko, kā tas ir šajā gadījumā, maksātnespējas administrators var celt apstrīdēšanas prasības. Tādējādi šis pants nav piemērojams tiesību atņemšanai, kas notikusi pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas. Kreditoru palāvība attiecībā uz šādu darbību spēkā esamību pēc procedūras uzsākšanas vairs nav aizsargāta, jo tā vairs nav pamatota.

61. Līdz ar to es uzskatu, ka visi šie apsvērumi liecina par labu ierobežojošai Regulas Nr. 1346/2000 13. panta interpretācijai. Tomēr, runājot par šo gadījumu, kā to pamatoti norāda iesniedzējtiesa, nav skaidrs, vai šāda interpretācija var derēt arī gadījumā, kad, kā tas ir pamatlietā, aktīvu pārvietošana par labu kreditoram ir balstīta uz lietu tiesībām, kas jau iegūtas pirms procedūras uzsākšanas. Šajā ziņā, ja izmaksa vēl nav izdarīta brīdī, kad tiek celta apstrīdoša prasība, maksātnespējas administratoram būtu jāprasa atsaukt apķīlāšanas tiesības, kas radušās pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas. Regulas Nr. 1346/2000 13. pants šādā gadījumā būtu piemērojams.

2) Par apķīlāšanas tiesību rašanos kā noteicošo elementu, lai piemērotu Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu

62. Es vēlētos sākt šo analīzi ar jautājumu: vai šajā gadījumā brīdī, kad *H. Lutz* tika izmaksāta naudas summa, kas tika nodrošināta ar lietu tiesībām, šajā gadījumā ar apķīlāšanas tiesībām, ir pareizi uzskatīt par būtisku elementu, kas pamato Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērošanu?

63. Es tā nedomāju.

64. Pēc Komisijas domām, gadījumā, kad apķīlāšanas tiesības, kaut arī apstrīdamas, uz parādnieka īpašumu ir radušās pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas, nav nozīmes, ciklāl runa ir par Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērošanu, tam, ka summa, kāda tiek nodrošināta ar lietu tiesībām, tikusi izmaksāta pēc šīs procedūras uzsākšanas. Šis arguments man šķiet pārlicinošs. Manuprāt, vienīgi apķīlāšanas tiesībām ir jābūt noteicošām, lai piemērotu minētās regulas 13. pantu. Līdz ar to par kaitējošu darbību var tikt uzskatīta vienīgi lietu tiesību rašanās. Ja lietu tiesības nebūtu nodibinātas, tad būtu piemērojams *lex fori concursus* un *H. Lutz* nevarētu atsaukties uz šo normu. Maksājums, kādu sabiedrības parādnieces banka izmaksāja *H. Lutz*, ir tikai sekas piespiedu apķīlāšanai,

45 — Atgādināšu, ka kārtībā parādnieka darbību, kas veiktas pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas, atzīšanai par spēkā neesošām saskaņā ar Regulu Nr. 1346/2000 ir paredzēta, pirmkārt, *lex fori concursus* (4. panta 2. punkta m) apakšpunkts) piemērošana, bet ļauts izvairīties no tā sekām, atsaucoties uz likumu, kurš regulē darbību (13. pants). Tomēr, ņemot vērā, ka šīs regulas 13. pantā izmantotais jēdziens “[darbība]” ļauj veikt diezgan plašu šīs normas interpretāciju, ir atbilstoši uzsvērt, ka šai kārtībai ir jābūt piemērojamai ne tikai kaitējošām parādnieka darbībām, bet arī tiesiskajām sekām, kādas rodas automātiski (*ipso jure*) vai ir procesuāla rakstura, kā tas ir šajā gadījumā. Šajā ziņā skat. *Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., op. cit.*, 134. un 135. lpp.

46 — Šajā ziņā skat. *Virgós/Schmit* ziņojumu, 136. un 138. punkts, kā arī Moss, G., Fletcher, I. F. un Isaacs, S., *op. cit.*, 297. lpp.

kas tika izdarīta pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas. Turklāt, kā *H. Lutz* pārstāvis apgalvoja tiesas sēdē, *H. Lutz* nevarēja paredzēt ne maksātnespējas procedūras uzsākšanu, kas notika 2008. gada 4. augustā, ne arī datumu, kad viņš cēla prasību Austrijas tiesās, vai minētās piespiedu apķīlāšanas rašanās datumu.

65. Šādu interpretāciju apstiprina ar Regulu Nr. 1346/2000 ieviestā mehānisma sistēma, kura ir balstīta, pirmkārt, uz lietu tiesību attiecībā uz aktīviem, kas atrodas citās dalībvalstīs (5. pants), neietekmēšanu, kas nozīmē šādu tiesību izslēgšanu no maksātnespējas procedūras, un, otrkārt, uz kreditoru vai trešo personu tiesiskās palāvības aizsardzību attiecībā uz akta spēkā esamību (13. pants).

66. Runājot, pirmkārt, par lietu tiesību aizsardzību, kas ir nodrošināta Regulas Nr. 1346/2000 5. pantā, šāds risinājums tika izvēlēts, pamatojoties uz būtiskiem iemesliem, tādiem kā mērķis nodrošināt tirdzniecības aizsardzību dalībvalstī, kurā atrodas aktīvi, un mērķis nodrošināt ar šiem aktīviem saistīto tiesību tiesisko noteiktību. Lietu tiesībām ir ļoti nozīmīga funkcija attiecībā uz kredītu un labklājības mobilizāciju. Tās aizsargā to īpašniekus parādnieka maksātnespējas gadījumā un ļauj iegūt kredītus saskaņā ar izdevīgākiem nosacījumiem⁴⁷. Tādējādi tiesiskā noteiktība un kreditoru tiesiskās palāvības aizsardzība darījumos, manuprāt, šķiet būtiski pamatelementi. Turklāt arī procesuāla rakstura pamati attaisno lietu tiesību aizsardzību, piemēram, Regulas Nr. 1346/2000 institucionālie mērķi, kas ir saistīti ar nepieciešamību vienkāršot un atvieglot īpašuma pārvaldību⁴⁸.

67. Attiecībā, otrkārt, uz Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu no šo secinājumu 30. un 65. punktā izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka risinājums, kāds paredzēts šajā normā, principā ir paredzēts, lai aizsargātu kreditoru vai trešo personu tiesisko palāvību attiecībā uz akta spēkā esamību saskaņā ar *lex causae*. Šajā ziņā es piekrītu *H. Lutz* un Komisijas izdarītajai analīzei, saskaņā ar kuru, ņemot vērā Austrijas tiesības un visus pamatlīnijas apstākļus, attiecīgais akts nebija apstrīdams⁴⁹.

68. Pamatojoties uz visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem, es uzskatu, ka Regulas Nr. 1346/2000 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams gadījumā, kad lietu tiesības ir radušās pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas un šajā sakarā apķīlātās summas izmaksa ir tikusi veikta pēc šīs procedūras uzsākšanas.

C – Par noilguma, apstrīdēšanas tiesību izmantošanas un prasības celšanas termiņiem saskaņā ar lex causae Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā paredzētā izņēmumu režīma ietvaros

69. Otrais jautājums ir par to, vai Regulas Nr. 1346/2000 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nozīmē, ka *lex causae* regulē arī tiesiskās sekas laikā. Konkrētāk, iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai minētajā 13. pantā paredzētais izņēmumu režīms ietver arī noilguma, apstrīdēšanas tiesību izmantošanas un prasības celšanas termiņu, kas ir paredzēti *lex causae*.

70. No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka saskaņā ar Vācijas tiesību normām tiesības apķīlāt bankas aktīvus radās pēc prasības uzsākt maksātnespējas procedūru un līdz ar to saskaņā ar *InsO* 88. pantu tās zaudēja spēku līdz ar šīs procedūras uzsākšanu⁵⁰. Taču saskaņā ar atbilstošajām Austrijas tiesību normām *E. Bäuerle* celtajai apstrīdēšanas prasībai ir beidzies termiņš prasības celšanai, jo ir pagājis viena gada termiņš, sākot no maksātnespējas procedūras uzsākšanas, kāds tika dots maksātnespējas administratoram, lai vajadzības gadījumā celtu prasību. Turpretim saskaņā ar Vācijas tiesībām termiņš, kādā ir jāceļ šāda prasība, ir trīs gadi.

47 — *Virgós/Schmit* ziņojums, 97. punkts.

48 — Turpat, 97. punkts.

49 — Skat. šo secinājumu 20. punktu.

50 — Skat. arī šo secinājumu 19. punktu.

71. Iesniedzējtiesa norāda, ka šajā jautājumā Vācijas doktrīna ir dažāda. Saskaņā ar daļu doktrīnas *lex causae* nebūtu jāregulē noilgumi vai citi piemērojami laika ierobežojumi. Šādi laika ierobežojumi, tā kā tie ir procesuāli noteikumi, būtu jāizsecina no *lex fori concursus*⁵¹. Turpretim citā doktrīnas daļā ir apgalvots, ka atsauce uz *lex causae* ir jāsaprot kā vispārēja atsauce uz visiem tās noteikumiem, tostarp noteikumiem par noilgumu vai citiem laika ierobežojumiem.

72. Es nevaru atbalstīt pirmo viedokli, un tāpēc, kā es paskaidrošu vēlāk, es atbalstu otro viedokli⁵².

73. Pirmkārt, izvērtējot pirmo jautājumu, es iepriekš 57.–60. punktā attiecībā uz Regulas Nr. 1346/2000 13. panta piemērošanas jomas noteikšanu jau norādīju, ka ir jāņem vērā gan tās formulējums, gan konteksts un mērķi⁵³. No šīs analīzes cita starpā izriet, ka frāze “attiecīgajā lietā” attiecas uz gadījumiem, kad darbībai, ņemot vērā visus konkrētās lietas apstākļus, nebūtu jābūt apstrīdamai. Man ir skaidrs, ka laika ritums un tāpēc arī materiālās un procesuālās normas, kas to regulē, pieder pie attiecīgās lietas konkrētajiem apstākļiem⁵⁴. Šajā ziņā arī iesniedzējtiesa apstiprina, ka tiesību zaudēšana laika rituma dēļ varētu būt šāds konkrēts apstāklis.

74. Otrkārt, paplašinot šo domu, ir atbilstoši atsaukties uz *H. Lutz*, Portugāles valdības un Komisijas apsvērumiem. Tie būtībā uzskata, ka Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā ir atsauce uz aktu, kas nevar tikt apstrīdēts “nekādiem līdzekļiem”, kas nozīmē, ka tas neaprobežojas ar būtiskiem apstrīdēšanas nosacījumiem saskaņā ar *lex causae*, bet tāpēc attiecas *inter alia* uz noteikumiem par noilgumu un citiem laika ierobežojumiem. Kā es norādīju iepriekš, šī frāze nozīmē, ka akts, kā tas ir šajā gadījumā, nevar zaudēt spēku, ne piemērojot noteikumus par maksātnespējas procedūrām, ne arī piemērojot vispārējās tiesību normas, kas tam ir piemērojamas⁵⁵. Attiecībā uz pēdējām un ņemot vērā *inter alia* atšķirīgo noilguma raksturu dažādās tiesību sistēmās, *lex causae milite* piemērošana, manuprāt, liecina par labu konsekventai tiesiskās kārtības, kurai tas pieder, ievērošanai un līdz ar to par labu konsekvencei starp materiālajām un procesuālajām tiesību normām.

75. Šajā ziņā Komisija savos rakstveida apsvērumos apgalvo, ka jebkāda tāda Regulas Nr. 1346/2000 13. panta interpretācija, ar kuru tiktu izslēgti noilguma termiņi, kas valsts tiesībās ir kvalificēti kā procesuāla rakstura termiņi, radītu patvaļīgu diskrimināciju starp dalībvalstu izvēlētajiem teorētiskajiem modeļiem un kavētu vienveidīgu minētās normas piemērošanu.

51 — Iesniedzējtiesa šajā ziņā precizē, ka daži šī viedokļa atbalstītāji skaidri piekrist apstrīdēšanas tiesību īstenošanas termiņam. Pēc viņu domām, šie termiņi ir jāizvērtē kumulatīvi, ņemot vērā *lex fori concursus* un *lex causae*, lai kā termiņu apstrīdēšanas tiesību īstenošanai izvēlētos īsāko no diviem termiņiem, kas šajā lietā būtu par labu *H. Lutz*.

52 — Komisija savos rakstveida apsvērumos norāda, ka arguments, saskaņā ar kuru *lex causae* paredzētie noilguma vai prasības celšanas termiņi to procesuālā rakstura dēļ nedrīkst tikt ņemti vērā Regulas Nr. 1346/2000 13. panta ietvaros, šajā gadījumā, ņemot vērā Austrijas tiesībās paredzētā prasības celšanas termiņa būtisko raksturu, ir problemātisks.

53 — Skat. spriedumus *Cilfit* u.c. (EU:C:1982:335, 20. punkts), kā arī *Kronos Titan* un *Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service* (EU:C:2014:216, 25. punkts).

54 — *Virgós/Schmit* ziņojums, 137. punkts.

55 — Turpat, 138. punkts, kā arī Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *op. cit.*, 136. lpp. Skat. arī Virgós, M. un Garcimartín, F., *op. cit.*, 136. lpp.

76. Šāda nostāja ir atbalstīta Regulas Roma I⁵⁶ noteikumos. Tā iesniedzējtiesa, *H. Lutz* un Komisija pamatoti atsaucas uz minētās regulas 12. panta 1. punkta d) apakšpunktu, saskaņā ar kuru laika ietekme uz tiesībām, kas izriet no līguma, tiek noteikta saskaņā ar tiesību normām, kas piemērojamas attiecīgajām tiesībām⁵⁷. Konkrētāk, saskaņā ar šo pantu likums, kas ir piemērojams līgumam saskaņā ar Regulu Roma I, regulē it īpaši “dažādus veidus, kā izbeigt pienākumus, kā arī noilgumus un termiņus, kas ir pamatoti ar termiņa beigām”⁵⁸, kuri līdz ar to tiek kvalificēti par materiāltiesiskiem un atbilst *lex causae*.

77. Turklāt atgādināšu, ka Regulas Nr. 1346/2000 13. panta mērķis, kā tas izriet arī no šo secinājumu 30., 65. un 67. punkta, ir aizsargāt kreditora tiesisko palāvību attiecībā uz akta pastāvību. Tādējādi kreditors, kurš uzticas akta spēkā esamībai saskaņā ar *lex causae*, nedrīkst tikt pārsteigts ar citas dalībvalsts tiesību maksātnespējas procedūras jomā piemērošanu⁵⁹.

78. Katrā ziņā es nešaubos, ka noteikumi par noilgumu vai termiņu prasības celšanai ir daļa no aktu atzīšanas par spēkā neesošiem sistēmas. Tādējādi gadījumā, kad akts ir apstrīdams saskaņā ar *lex causae*, ceļot apstrīdēšanas prasību, kā tas ir pamatlietā, bet kad termiņš šādas prasības celšanai ir beidzies, es neredzu nekādu iemeslu uzskatīt, ka šāds akts paliek apstrīdams saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu⁶⁰.

79. Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā paredzētais izņēmumu režīms ietver noilguma, apstrīdēšanas tiesību izmantošanas un prasības celšanas termiņus, kas ir paredzēti *lex causae*.

D – *Par tiesību aktu, kas piemērojams, lai noteiktu procesuālās normas, kuras jāievēro, lai celtu apstrīdēšanas prasību*

80. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai procesuālās normas, kas jāievēro, lai celtu apstrīdēšanas prasību saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu, tiek noteiktas saskaņā ar *lex causae* vai *lex fori concursus*.

81. Lēmumā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir paskaidrots, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām nodoma neformāla paziņošana, kas liecina, ka maksātnespējas administrators vēlas celt prasību par atmaksu, ir pietiekama, lai kreditors zaudētu palāvību samaksas spēkā esamībai. Turpretim Austrijas tiesībās tā var tikt pamatoti apstrīdēta, vienīgi ceļot prasību viena gada laikā, sākot no maksātnespējas procedūras uzsākšanas, un parādnieka palāvībai šajā ziņā nav nozīmes.

82. Es piekrītu Komisijas argumentam, saskaņā ar kuru persona, kas gūst labumu no akta [darbības], nav informēta ne par termiņiem, ne par citas tiesību sistēmas procesuālajām normām. Vienīgais izšķirošais faktors viņam ir tas, vai saskaņā ar viņa tiesību sistēmā spēkā esošo termiņu pienācīgi tikusi celta apstrīdēšanas prasība. Tādējādi šajā gadījumā saskaņā ar Austrijas tiesībām īpašuma saglabāšana ir atkarīga vienīgi no tā, vai apstrīdēšanas prasība ir vai nav tikusi celta viena gada termiņā, sākot no maksātnespējas procedūras uzsākšanas, kas šajā gadījumā izslēdz maksātnespējas administratora ārpustiesas 2009. gada 10. marta vēstuli.

56 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV L 177, 6. lpp.).

57 — Komisija piebilst, ka Regulas Roma I normās par piemērojamo tiesību aktu vispārīgi prasīts, lai maksātnespējas administrators ievērotu ārvalsts tiesības gadījumā, kad iesaistīta ir cita valsts, un tas praksē neradītu nekādas īpašas grūtības.

58 — Šajā jautājumā skat. Gaudemet-Tallon, H., “Convention de Rome du 19 juin 1980 et règlement “Rome I”. du 17 juin 2008. Détermination de la loi applicable. Domaine de la loi applicable”, *JurisClasseur Europe Traité*, 3201. burtnīca, 2009, 119.–121. lpp.: “Tiesību akts, kas piemērojams līgumam pēc būtības, noteiks laika ierobežojumu un termiņa pārtraukšanas un apturēšanas cēloņus. Tajos pašos pantos paredzēts, ka uz ierobežojumiem attiecas līgumtiesības”. Kontinentālās Eiropas valstu tiesību sistēmā ir vispārpieņemts, ka ierobežojumu regulē *lex causae*, Zralek, J., *Przedawnienie w międzynarodowym obrocie handlowym, Zakamycze*, Krakova, 2005, 142. lpp.

59 — Virgós Soriano, M. un Garcimartín Alférez, F. J., *op. cit.*, 135. lpp.

60 — Turpat, 136. lpp.

83. Šajā ziņā Regulas Nr. 1346/2000 preambulas 24. apsvērumā ir noteikts, ka, lai aizsargātu tiesisko palāvību un darījumu tiesisko noteiktību valstīs, kas nav tā valsts, kurā ir uzsākta procedūra, ir jāparedz normas attiecībā uz vairākiem izņēmumiem no vispārējās kārtības. Tādējādi šīs regulas 13. panta kā “veto” normas, kas ir pieejama labuma guvējam, koncepcija neprasa maksātnespējas administratoram kumulatīvi pierādīt akta apstrīdēšanas iespējamību abās attiecīgajās tiesību sistēmās.

84. Turklāt es atsaukšos uz savu iepriekš veikto frāzes “nekādiem līdzekļiem” analīzi, kurā es norādīju, ka atsaucei uz *lex causae* ir jābūt vispārīgai atsaucei.

85. Tāpat atgādināšu, ka procesuālās normas var būt ne tikai būtiski nosacījumi, bet arī procesuālas prasības. Tāpēc apstrīdēšanas tiesību īstenošanas noteikumi ir jādefinē galvenokārt saskaņā ar *lex causae*. Šķistu pretēji piemērojamās tiesību sistēmas konsekvencei, ja tiktu nošķirti jautājumi par noilguma termiņiem un jautājumi par procesu, lai uz tiem attiecinātu dažādus tiesību aktus. Līdz ar to šajā gadījumā kaitējošā darbība nevar tikt apšaubīta, ārpus tiesas īstenojot apstrīdēšanu saskaņā ar *lex fori concursus*.

86. Turklāt šāda nostāja ir apstiprināta novērtēšanas ziņojumā attiecībā uz Regulas Nr. 1346/2000 piemērošanu⁶¹. Tā vairākos nacionālos ziņojumos ir uzsvērts, ka Regulas Nr. 1346/2000 13. pants ir nepieciešams, lai aizsargātu lietas dalībnieku tiesisko palāvību attiecībā uz tiesisko režīmu, kāds ir piemērojams viņu tiesiskajām attiecībām⁶².

87. Taču mani nepārlicina Vācijas valdības argumentācija, kādu tā mutvārdu apsvērumos izklāstīja tiesas sēdē un saskaņā ar kuru *lex causae* pilnīga piemērošana radītu praktiskas grūtības saistībā ar to, ka maksātnespējas administratoram būtu jānosaka un jāizvērtē citas tiesību sistēmas. Manuprāt, pienākums analizēt citu tiesību sistēmu procesuālās normas, lai celtu apstrīdēšanas prasību, nav uzskatāma par pārmērīgu nastu maksātnespējas administratoram. Šajā ziņā no iepriekš minētā novērtēšanas ziņojuma izriet, ka Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā nav prasīts vairāk, kā to paredz starptautisko lietu izskatīšanas prakse (un līdz ar to starptautiskās privāttiesības), kas nozīmē nepieciešamību ņemt vērā vairāk nekā vienas valsts tiesību normas. Saskaņā ar praksi, kas ir balstīta uz ievērojamu skaitu nacionālo ziņojumu, otras tiesību sistēmas ņemšana vērā nerada nepārvaramas grūtības⁶³. Tādējādi minētajā ziņojumā netika ieteikts grozīt vai ierobežot atsauci minētajā pantā uz *lex causae*⁶⁴.

88. Līdz ar to, ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka procesuālās normas, kādas ir jāievēro, lai īstenotu tiesības saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu, ir jānosaka saskaņā ar *lex causae*.

VI – Secinājumi

89. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es piedāvāju Tiesai atbildēt *Bundesgerichtshof* šādi:

- 1) Padomes 2000. gada 29. maija Regulas Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams gadījumā, kad lietu tiesības ir radušās pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas un apķīlātā summa šajā sakarā ir izmaksāta pēc šīs procedūras uzsākšanas;

61 — Skat. Heidelbergas-Luksemburgas-Vīnes ziņojumu, 213. lpp.

62 — Šajā ziņā skat. atbildi uz 24. jautājumu Beļģijas, Spānijas, Igaunijas, Latvijas un Rumānijas nacionālajos ziņojumos. Piemēram, Apvienotās Karalistes ziņojumā Regulas Nr. 1346/2000 13. pants tiek uzskatīts par tādu, kurā veiksmīgi ir atbalstītas kreditora likumīgās intereses. Turpat, 213. lpp.

63 — Turpat, 214. lpp.

64 — Turpat, 215. lpp.

- 2) Regulas Nr. 1346/2000 13. pantā paredzētais izņēmumu režīms ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver noilguma, apstrīdēšanas tiesību izmantošanas un prasības celšanas termiņus, kādi ir paredzēti *lex causae*;
- 3) procesuālās normas, kādas ir jāievēro, lai īstenotu tiesības saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 13. pantu, ir jānosaka saskaņā ar *lex causae*.